

پلاسمای کانونی چگال

Dense Plasma Focus

درباره ما

شرکت پرتو تجهیز اصفهان با بهره‌گیری از دانش و تجربه متخصصان هسته‌ای کشور در زمینه طراحی، ساخت، مشاوره، تدبیر، راه اندازی و پشتیبانی دستگاه‌های پلاسمای کانونی کار خود را از سال ۱۳۹۴ آغاز نمود.

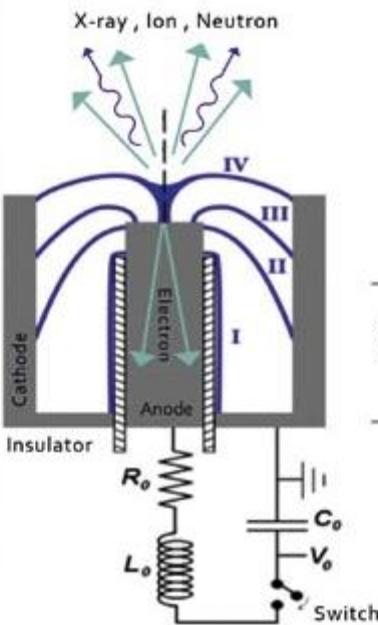
این واحد تحقیقاتی مستقر در مرکز رشد دانشگاه اصفهان به پشتوانه فعالیت‌های مستمر و با بهره‌گیری از دانش‌تمیم متخصصین و اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های کشور موفق به طراحی، ساخت و راه اندازی دستگاه‌های پلاسمای کانونی با انواع و ابعاد مختلف شده است. همچنین این شرکت پروژه‌های بزرگی را از سازمان‌های دولتی و غیردولتی در دست اجرا دارد.

شرکت پرتو تجهیز اصفهان با بهره‌گیری از تجربه ۱۰ سال پژوهش در زمینه طراحی و ساخت دستگاه پلاسمای کانونی، برای اولین بار در کشور موفق به کاربردی کردن این دستگاه بعنوان سیستم لایه نشانی و رادیوگرافی اشعه ایکس با قیمت مناسب، کاربری اسان، خدمات پس از فروش منحصر بفرد و تامین قطعات یدکی مورد نیاز با هزینه پایین نسبت به دیگر نمونه‌های موجود در بازار شده است.

توجه به مسیر رشد و توسعه علمی کشور در راستای استفاده از فناوری هسته‌ای در زمینه‌های مختلف تحقیقاتی و صنعتی و همچنین نیاز به دستگاه‌های با فناوری بالا در مراکز دانشگاهی و تحقیقاتی از دلایل مهم تأسیس این شرکت و تلاش برای یومان سازی این محصول است. لذا ما امروز افتخار داریم که من توانیم با تکیه بر دانش یومان و با بهره‌گیری از تیم متخصصان شرکت، تولیدکننده‌ای نوادر در صنعت هسته‌ای کشور عزیزمان ایران باشیم.

مکانیزم دستگاه پلاسمای کاتوئی

دستگاه پلاسمای کاتوئی از مجموعه‌ای از الکترودهای متقارن و هم محور تشکیل شده است. الکترودها درون یک حافظه بروشده از گازی با فشار چند میلی بار قرار گرفته‌اند. انرژی دستگاه پلاسمای کاتوئی توسط یک بانک خازنی و از طریق یک کلید اسپارک گب سریع تأمین می‌شود. با اعمال اختلاف پتانسیل بالا به الکترودها، تکثیر الکتریکی در گاز اتفاق افتاده و یک لایه جریان پلاسمایی بین الکترودها ایجاد می‌شود این لایه در اثر نیروی لورنتس در راستای محور آند شروع به حرکت کرده و شتاب می‌گیرد. با رسیدن به انتهای ازاد الکترودها، لایه پلاسما متراکم شده و یک ستون پلاسمایی داغ و جگال برای مدت زمان کوتاه در این مکان تشکیل می‌شود.

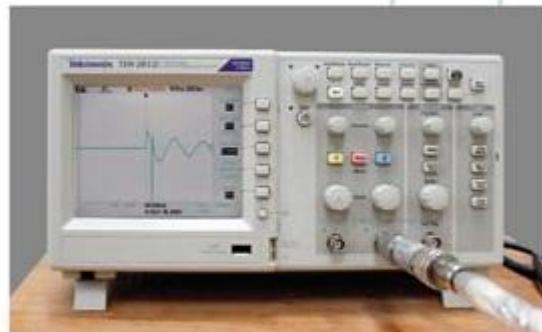
این ستون پلاسما چشمهدی قوی از تابش‌های ایکس سخت و نرم، توترون (در صورت استفاده از گاز دوتربیوم)، الکترون و بون می‌باشد.

اجزاء دستگاه پلاسمای کاتونی

دستگاه پلاسمای کاتونی از دو بخش کلی تشکیل می شود:

۱. عناصر اصلی دستگاه که شامل محفظه تخلیه، سونیج اسپارک گب و بانک خازنی می باشند.
۲. عناصر جانبی دستگاه نیز شامل سیستم تغذیه الکتریکی، سیستم خلا سیستم توزیق کاز و دستگاه های داده پردازی و تشخیصی می باشند.

Oscilloscope

۳

+ ویژگی ها و مشخصات فنی دستگاه

مشخصات فنی دستگاه	
۰/۲ - ۲۰۰ kJ	انرژی
۲ - ۲۰۰ μF	ظرفیت بانک خازنی
۱۵ - ۵۰ kV	بیشینه ولتاژ شارژ
۱۰۰ - ۴۰۰ kA	بیشینه جریان تخلیه
< ۱۰۰ nH	اندوكتانس
مدر و فیلیپوف	نوع دستگاه

- تولید پلاسمای داغ و چکال ($1.7 \text{ cm}^3, 1 \text{ keV}$)
- توانایی تولید باریکه بون، الکترون و نوترون
- مولد تابش ایکس سخت و نرم
- تولید پرتو در زمان بسیار کوتاه (ایجاد بالس های با زمان جند ده نانو ثانیه)
- کم حجم و دارای ایمنی بالا
- اندازه نسبتاً کوچک چشمde تولید پرتو در ابعاد mm (چند نقطه ای)

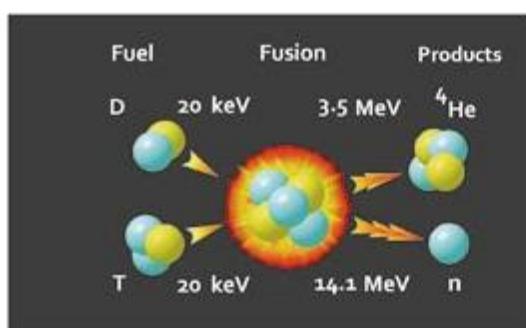

دستگاه های پلاسمای کاتونی در انواع و مشخصات متنوع قابل ساخت هستند. با این حال، دستگاه های با انرژی 1.5 kJ و دستگاه های 200 kJ (پلاسمای کاتونی مینیاتوری) متدالوں تربن دستگاه ها در آزمایشگاه های سراسر جهان می باشند. قیمت هر دستگاه نیز بنابر مشخصات و اقلام جانبی مورد نیاز مقاضی تعیین می شود.

کاربردها

آموزش و پژوهش

پلاسمای کاتونی چکال یک دستگاه مناسب برای آموزش دانشجویان در زمینه فیزیک کاربردی شامل فیزیک اتمی و پلاسما، فیزیک هسته‌ای، گداخت هسته‌ای، الکترومغناطیس، اینتیک و اسیکتروسکوپی و همچنین در زمینه مهندسی هسته‌ای شامل کاربرد پرتوها و مهندسی گداخت هسته‌ای می‌باشد. این دستگاه من تواند در زمینه پژوهش‌های مانند فیزیک پلاسما، روش‌های تجربی هسته‌ای، علم مواد و بازساختی پلاسما برای مقلم کارشناسی مورد استفاده قرار گیرد. دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری می‌توانند از تابش‌های این دستگاه بعنوان جسمه‌ای قوی برای پژوهش‌های بنیادی و کاربردی استفاده نمایند.

- ◀ گداخت هسته‌ای
- تولید لایه نازک بر روی سطوح با استفاده از دستگاه پلاسمای کاتونی
- کاشت یون
- رادیوگرافی ایکس
- تولید رادیوبیوتوب‌های مورد استفاده در عکسبرداری تشخیصی PET
- لیتوگرافی
- مطالعه مقاومت مواد در برابر تابش
- تحقیقات برهمکنش پلاسما با سطح ماده
- آنالیز مواد به روش فعال سازی نوترونی (NAA)

در طی سال های گذشته تحقیقات زیادی توسط تیم پژوهشی این شرکت در زمینه طراحی و ساخت دستگاه پلاسمای کاتونی با انرژی های مختلف، بهینه سازی شرایط عملیاتی دستگاه، ساخت و بکارگیری ابزار تشخیص مختلف برای اندازه گیری تابش ایکس، نیترون، الکترون و یون انجام شده است. در ذیل به اختصار عناوین پژوهش هایی که در این راستا انجام شده اند ارائه می گردد:

- طراحی و ساخت دستگاه پلاسمای کاتونی نوع مدر با انرژی ۱۶ kJ
- طراحی و ساخت دستگاه پلاسمای کاتونی نوع مدر ۲۰ kJ
- اندازه گیری و بهینه سازی تابش های ایکس سخت و نرم دستگاه پلاسمای کاتونی
- طراحی و ساخت دستگاه پلاسمای کاتونی نوع فلیپو با انرژی ۲۰ kJ
- اندازه گیری مشخصه های باریکه یون ارگون و نیترون در دستگاه پلاسمای کاتونی با استفاده از آرایه فنچان فارادی برسی تأثیر فاز شکست الکتریکی بر عملکرد دستگاه پلاسمای کاتونی
- محاسبه حلیف انرژی باریکه الکترون دستگاه پلاسمای کاتونی با استفاده از مشخصه های تابش ایکس سخت
- تولید لایه نازک اکسید روی با استفاده از دستگاه پلاسمای کاتونی و برسی خواص نوری و گرماگیری لایه نازک
- اندازه گیری مشخصه های مقاطع داغ دستگاه پلاسمای کاتونی با استفاده از دوربین روزنه ای برتو ایکس
- مشخصه بایی چشمی ایکس پالسی دستگاه پلاسمای کاتونی نوع مدر و برسی پارامترهای موثر بر تابش ایکس

با توجه به گستردگی زمینه های پژوهشی و کاربردی دستگاه پلاسمای کاتونی، در حال حاضر، شرکت برتو تجهیز اصفهان، چهار طرح در زمینه های لایه نشانی، درمان BNCT، رادیوگرافی صنعتی و تولید رادیواپزوتوب های PET در دست اجرا دارد.

خدمات شرکت

- طراحی و ساخت دستگاه های پلاسمای کاتونی
- گارانتی تعویض رایگان قطعات به مدت ۲ سال
- تضمین تامین قطعات، به مدت ۵ سال
- ارائه مشاوره در زمینه ی پژوهش های علمی و تحقیقاتی مرتبط با موضوعات کاری شرکت
- همکاری و پشتیبانی علمی و فنی در راستای تعریف پایان نامه های دانشجویان تحصیلات تکمیلی
- برگزاری کارگاه های آموزشی رایگان همزمان با نسبت و راه اندازی دستگاه

چشم انداز

در سال های اخیر دستگاه پلاسمای کانونی به دلیل گستردگی محدوده کاربرد، توجه پژوهشگران را به خود جلب نموده است. این دستگاه به دلیل داشتن قیمت مناسب و هزینه های بایین برای نگهداری، به عنوان یک گزینه مناسب برای پژوهش های دانشگاهی در حوزه های فیزیک هسته ای، فیزیک پلاسما و مهندسی هسته ای، در بسیاری از کشورهای جهان مورد استفاده قرار گرفته است. مقاله های علمی که در شماره های اخیر مجلات معتبر به چاب رسیده اند، گواه این موضوع می باشند.

اولویت اصلی برنامه های شرکت پرتو تجهیز اصفهان، فعال کردن متخصصین علاقمند در حوزه پژوهش های نظری و کاربردی پلاسمای کانونی، هدفمند کردن پژوهش ها در سطح کشور و ارتباط فعال با مراکز پژوهشی همکار در خارج از کشور می باشد. به منظور هدفمند سازی پژوهش های کاربردی در سطح کشور، از مراکز دانشگاهی سراسر کشور، اعضای هیئت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی که امکان خرید و نصب دستگاه در مرکز مورد نظر خود را داشته باشند، در راستای تعریف پایان نامه های کارشناسی ارشد و رساله دکتری، پشتیبانی کامل صورت می گیرد.

لذا به منظور فراهم کردن امکان تهیه دستگاه برای همه مراکز دانشگاهی و دستیابی به اهداف فوق، و همچنین با توجه به کاهش اعتبارات پژوهشی در سال های اخیر به اطلاع پژوهشگران و همکاران محترم می رساند، شرکت پرتو تجهیز اصفهان، ضمن حفظ کیفیت حداکثری اقلام استفاده شده در ساخت، همه دستگاه ها را بنا به سفارش و با کمترین قیمت ممکن عرضه می نماید.

P.T.I

پرتو تجهیز اصفهان

اصفهان میدان آزادی، ابتدای خیابان هزار جریب
دانشگاه اصفهان، مرکز رشد واحدهای فناور

۰۳۱۲۷۹۳۴۲۰۱
۰۹۱۲۴۷۱۶۳۸۸

۰۳۱۲۷۹۳۲۹۲۴

www.ptisf.com
info@ptisf.com

